

Maksim Greinoman
vandeadvokaat M.Phil.
(Advokaadibüroo Greinoman&Co)

ÕIGUSSUHTED SPORDIORGANISATSIOONIS

SISUKORD

+

ÕIGUSSUHTED SPORDIORGANISATSIOONIS	3
Lepingu sõlmimine.....	6
Lepingu täitmise tagamine.....	6
Müügileping.....	7
Vara tasuta kasutamise leping	8
Reklaami- ja sponsorleping	9
Spordiürituse korraldamine	11
Kasutatud lühendid	14

+

ÕIGUSSUHTEDE SPORDIORGANISATSIOONIS

Tsiviilõiguslike õigussuhete tekkimise alused jagunevad laias laastus kaheks: tehinguteks ja lepinguvälisteks kohustusteks. Tehingu kõige levinum vorm on leping ehk tehing, millel on kaks või enam pooli. Õigussuhetest tekkivad kohustused on õigussuhte pooltele siduvad ja nende täitmist saab nõuda kohtu kaudu, seadusega ette nähtud juhtudel ka muul viisil (nt töövaidluskomisjonis), poolte kokkuleppel vahekohtus ehk arbitraažis.

Lisaks eksisteerivad ka mittetäielikud kohustused, mida kohustatud pool võib, kuid ei pea täitma. Mittetäielikuks kohustuseks on eelkõige hasartmängust, välja arvatud loa alusel korraldatavast hasartmängust ja loteriist tulenev kohustus.

Lepingud on põhiline tsiviilõigussuhete allikaks ja on aluseks kogu turumajandusel eksisteeriva ühiskonna toimumisele seda nii ärielistel kui ka mitteärielistel eesmärkidel.

Lepingu tekkimiseks ehk sõlmimiseks on vajalik lepingupoolte kokkulepe, mis seaduses sätestatud juhtudel peab olema tehtud kindlas vormis (VÕS § 9 lg 1). Eesti õiguskorras kehtib vormivabadus ehk üldreeglina piisab lepingu sõlmimisest suulises vormis (VÕS § 11 lg 1). Kõige olulisemad erandid on teadaolevalt tööleping (alates 1.07.2009.a. kehtiva TLS § 4 lg 2) ja kinnisasjade võõrandamise ja koormamisega seotud lepingud (AÕS § 64¹).

Õigussuhete tekkimine

¹ Lühendite selgitusi vt lk 14

Tuleb silmas pidada aga ka seda, et õigusvaidluse korral peab pool olema võimeline oma väidet lepingu sõlmimise ja selle tingimuste kohta tõendama (TsMS § 5 lg 2, § 230 lg 1). See on eriti keeruline suuliste lepingute korral, olgugi, et nad on kehtivalt sõlmitud ja kuuluvad täitmisele. Vaidlusobjektiks on tihti ka poolte identiteet ehk kas teatud isikuna või teatud isiku esindajana esinenud isik temaks ka oli.

Toodud põhjusel peaksid lepingupooled alati fikseerima nendevahe- lise kokkuleppe sellises vormis, et oleks tagatud lepinguteksti säilivus sõltumata sellest, kas seadus seda nõuab või mitte.

Tavapäraselt üritatakse lepinguid sõlmida kirjalikus vormis, kui pooled kirjutavad paber kandjal olevale tekstile alla. Kuna arvutifaili saavad mõistagi allkirjastada ka mitu isikut, siis tänu infotehnoloogia arengule on aga saanud võimalikuks lepingute sõlmimine elektroonilises vormis, nagu nt elektronposti teel, või digitaalallkirjastatult. . Elektroonilise vormiga kaasneb paraku oht, et arvutirikke tõttu võib andmekandja kergelt hävida, kuid selle eest on digitaalallkirja võltsi- mine palju keerukam, kui tavalise allkirja võltsimise puhul. Sellepärast on soovitatav võimaluse korral sõlmida lepinguid digitaalallkirjastades ja lahendada säilimise probleemi varukoopiatega tegemisega. Näiteks saab iga Eesti ID-kaardi kasutaja tasuta hoida oma vajalikke faile DigiDoc portaalis (<http://digidoc.sk.ee>).

Lepingut võib sõlmida õigus-, teo- ja otsusevõimeline isik. Isik on füüsiline isik ehk inimene ja juriidiline isik. Juriidiline isik on äriühing, mittetulundusühing ja avalik-õiguslik juriidiline isik. Mittetulundus- ühinguks ja seega ka juriidiliseks isikuks on näiteks noorteühing. Avalik-õiguslikuks juriidiliseks isikuks on eraldi spetsiaalse seadusega loodud õigussubjekt, nagu näiteks Tartu Ülikool, mille loomise ja tegevuse aluseks on Tartu Ülikooli seadus. Tihtipeale ühinevad isikud ühinguks seda registrisse kandmata. Selliseid juriidiliseks isikuks mitteolevad ühendused (seltsingud) ei saa täieõiguslikult osaleda tsiviilkäibes ja nende lepingute täitmise eest vastutavad kõik liikmed. Isikuks on ka füüsilisest isikust välismaalane ja välismaal registreeritud juriidiline isik.

Kõige olulisem nõue lepingu sõlmimisel on kokkuleppe ühemõtteli- sus. Kui lepingutekst on ebaselge, võib selle hilisem tõlgendus kohtu poolt olla lepingupooltele ootamatu ja ebasobiv. Samal kaalutlusel tuleb vältida niinimetatud paralleeltekstiga lepinguid, kus tekst on toodud paralleelselt kahes keeles. Nii üldlevinud sõnadel, kui ka juriidilistel terminitel ei ole reeglina kattuvat tähendust. Näiteks tähendab sõna attorney inglise keeles nii advokaati (ehk advokatuuri liiget), lihtsalt juristi, aga ka esindajat.

Lepingu sõlmimine

Lepingupoolte vabadus kujundada nendevahelise kokkuleppe sisu ja nõuda selle täitmist ei ole absoluutne. Esiteks sisalduvad seadustes nn imperatiivsed sätted, mille muutmine poolte kokkuleppega ei ole lubatud. Näiteks ei või kokkuleppega loobuda õigusest nõuda aegumist (TsÜS § 145 lg 3).

Teiseks on lepingupoolel õigus rakendada lepingust tulenevad õiguskaitsevahend (näiteks nõuda leppetrahvi) üksnes mõistliku aja jooksul pärast rikkumisest teadasaamist. Õiguskaitsevahendi mitterakendamisel ei või seda hiljem kasutada. Erandiks on kahju hüvitamine, mida saab nõuda kuni nõude aegumiseni. Nõude aegumine algab ajast, millal saab nõuda selle täitmist (näiteks arve maksetähtajast). Aegumise tähtajad sõltuvad paljudest asjaoludest, kuid üldine aegumistähtaeg on kolm aastat. Pärast nõude aegumist selle täitmist nõuda ei saa.

Lisaks eelöeldule tuleb arvestada, et õiguskaitsevahendi rakendamine, kui see on vastuolus hea usu põhimõttega, ei ole lubatud. Hea usu põhimõtet ei ole ammendavalt defineeritud, kuid lihtsustatult öeldes tähendab see seda, et ka oma seadusliku ja kehtiva õiguse teostamine on keelatud viisil, kui see on teise poole suhtes ilmselt ebaõiglane või pahatahtlik.

Eelöelduga haakub ka tüüptingimuste kasutamise piiramine. Tüüptingimused on ühe lepingupoole poolt eelnevalt välja töötatud tingimused, mille sisu ei ole teine pool võimeline mõjutama (ehk take it or leave it tingimused; VÕS § 35 lg 1). Tüüptingimus on tühine, kui see lepingu olemust, sisu, sõlmimise viisi, lepingupoolte huvisid ja teisi olulisi asjaolusid arvestades kahjustab teist lepingupoolt ebamõistlikult, eelkõige siis, kui tüüptingimusega on lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste tasakaalu teise lepingupoole kahjuks oluliselt rikutud, või kui tüüptingimus ei vasta headele kommetele (VÕS § 42 lg 1). Sellepärast võib kehtetuks osutada ka selline tingimus, mis ei oleks ebamõistlik, kui selles osas oleksid pooled pidanud läbirääkimisi.

Viimasena olgu märgitud, et Konkurentsiseadusega on keelatud konkurentsi kahjustava eesmärgi või tagajärjega kokkulepped ja kooskõlastatud tegevus (KonkS § 4 lg 1). Muuhulgas ei tohi määrata kolmandate isikute suhtes rakendatavaid lepingutingimusi, piirata turgu ja vahetada konkurentsi kahjustavat teavet. Antud piirangut rikuvad kokkulepped on tühised ja lisaks toob nende sõlmimine kaasa karistusõigusliku vastutuse.

Lepingutingimustes kokkuleppimine

LEPINGU SÕLMIMINE

Üldjuhul ei pea lepingudokument sisaldama muid andmeid peale poole nimesid ja allkirju. Erandiks on eelkõige koduukselepingud, sidevahendi abil sõlmitud lepingud eseme üleandmiseks või teenuse osutamiseks ja arvutivõrgu abil sõlmitud lepingud.

Spordiorganisatsioon peab arvestama, et koduukselepinguks on üldreeglina igal vabaajaüritusel (nt spordivõistlusel) sõlmitud leping, kui ostjaks on tarbija ja ostuhind ületab rahasummat, mis võrdub 15 euroga (VÕS § 46). Tarbijaks on iga füüsiline isik, kes ei kasuta ostetut äritegevuseks. Koduukselepingu järgset ostjat peab müüja kirjalikult teavitama, et tal on 14 päeva jooksul õigus lepingust taganeda, ja tutvustama taganemisõiguse teostamise korra (VÕS § 48). Taganemise korral peab müüja tasutud ostuhinna tagastama. Sellepärast tuleb vabaajaüritusel meenete ja muu jaemüügi korraldusel tõsiselt kaaluda, kas on otstarbekas müüa esemeid, mille hind käibemaksuga ületab 15 eurot.

Sidevahendi abil sõlmitud lepingu eseme üleandmiseks või teenuse osutamiseks on tarbijatega faksi, e-posti või interneti teel sõlmitud lepingud (VÕS § 52 lg 1). Siinjuures on tarbijal samuti õigus lepingust taganeda, kuid lisaks peab tarbijale täiendavalt tutvustama VÕS § 54 lg 1 loetletud informatsiooni.

LEPINGU TÄITMISE TAGAMINE

Majandussurutise olukorras on eriti oluline lepingu täitmise tagamine, sest vastasel juhul võib lepingupartnerite poolt nende kohustuste täitmise viivitamine negatiivselt mõjutada spordiorganisatsiooni rahavoogusid ja lõpuks ka tema maksuvõimet.

Nii võib lepingu sõlmimisel nõuda lepingu teiselt poolelt käsiraha. Käsirahaks on ühe lepingupoole poolt teisele lepingupoolele lepingu sõlmimise tõendamiseks ja selle täitmise tagamiseks antud rahasumma (VÕS § 156 lg 1). Käsiraha on oluline eristada ettemaksust. Lepingu täitmata jätmise korral kuulub ettemaks tagastamisele, käsirahaga tagatud lepingu täitmata jätmisel, käsiraha andnud lepingupoole süü tõttu jääb käsiraha aga teisele lepingupoolele (VÕS § 157 lg 1).

Samuti võib nõuda lepingu täitmise tagamiseks käenduse või garantii andmist. Kui käenduse annab füüsiline isik, kes ei ole lepingupoole juhatuse liikmeks, tuleb eeldada, et tegemist on tarbijakäendusega. Tarbijakäendus on kehtiv ainult siis, kui selles on sätestatud käendaja vastutuse piirmäär (VÕS § 143 lg 2). Tulevase kohustuse tagamiseks sõlmitud tähtajatu tarbijakäenduslepingu võib käendaja igal ajal üles öelda. Kui niisugune tarbijakäendusleping on tähtajaline, võib

Lepingu sõlmimine ja täitmine

tarbijakäenduslepingu üles öelda viie aasta möödudes selle sõlmimisest (VÕS § 154 lg 1).

Seevastu on garantii majandus- või kutsetegevuses tegutseva isiku kohustus maksta võlausaldajale garantiisumma võlausaldaja esimesel nõudmisel või garantii toodud tingimuse saabumisel (VÕS § 155 lg 1). Garantii andja ei või nõuda maksunõude põhjendamist, kui garantii tekstist ei tulene teisiti. Kui garantii andja on aga füüsiline isik, kes ei ole äris tegev, võib garantii osutada kehtetuks. Nagu näha, on garantii palju soodsam võlausaldajale, aga selle eest on palju riskantsem võlgnikule.

Kui võlgnik viivitab rahalise kohustuse täitmisega, on võlausaldajal õigus nõuda võlgnikult viivist, võlgnikul kuni selle maksmiseni aga nõuda viivise vähendamist, kui see on ebamõistlikult suur (VÕS § 113 lg 1, § 162). Üldreeglina lepivad pooled viivisemääras kokku, lepingus kokkuleppe puudumise korral rakendub Eesti Panga poolt avaldatav Euroopa Keskpanga põhirefinantseerimisoperatsioonidele kohaldatav viimane intressimäär, mille lisandub 7% aastas (VÕS § 113 lg 1).

MÜÜGILEPING

Müügileping on üks olulisemaid lepinguliike. Asja müügilepinguga kohustub müüja andma ostjale üle olemasoleva, valmistatava või müüja poolt tulevikus omandatava asja ning tegema võimalikuks omandi ülemineku ostjale, ostja aga kohustub müüjale tasuma asja ostuhinna rahas ja võtma asja vastu (VÕS § 208 lg 1).

Seaduse kohaselt peab ostjale üleantav asi ja selle juurde kuuluvad dokumendid vastama lepingutingimustele (VÕS § 217 lg 1). Ostetud asja ebaõigest paigaldamisest tulenevat lepingutingimustele mittevastavust loetakse võrdseks asjast tuleneva lepingutingimustele mittevastavusega, kui asja paigaldas müüja või tehti seda tema vastutusel. Sama kehtib, kui asja paigaldas ostja ja ebaõige paigaldamine tulenes müüja poolt antud puudulikust teabest asja paigaldamise kohta (VÕS § 217 lg 5).

Nii näiteks kui on tegemist spordiinventariga, peab see vastama kõikidele Eestis kehtivatele ohutusnõuetele. Tihtipeale tekivad vaidlused nn professionaalse ja mitteprofessionaalse inventari üle, mistõttu peaks ostja müüjale alati selgeks tegema, et ta soovib omandada just professionaalset spordiinventari.

Kui asi ei vasta lepingutingimustele, võib ostja tugineda asja mittevastavusele, kui see oli olemas asja üleandmisel ostjale. Ostja huvides on nõuda müügigarantii andmist. Müüja võib, kuid ei ole kohustatud andma müügigarantiid.

Müügileping

Ostja peab teatama asja lepingutingimustele mittevastavusest müüjale mõistliku aja jooksul pärast seda, kui ta asja lepingutingimustele mittevastavusest teada sai või pidi teada saama, ning mittevastavust kirjeldama (VÕS § 220).

Kui asi ei vasta lepingutingimustele, võib ostja nõuda müüjalt asja parandamist või asendamist, kui see on võimalik ja sellega ei põhjustata müüjale võrreldes teiste õiguskaitsevahendite kasutamisega ebamõistlikke kulusid. Müüja ei ole kohustatud tagastama ostuhinda ega võtma asja tagasi, välja arvatud siis, kui asja parandamine või asendamine ei ole võimalik või ebaõnnestub. Alternatiivselt võib ostja sellisel juhul müügihinda alandada (VÕS § 222 lg 1, § 223 lg 1, § 224).

Kui asi on müüdnud lepingugarantiiga, siis seisneb see kohustuses asi tasuta või tasu eest välja vahetada, parandada või tagada muul viisil asja vastavus garantiis ettenähtud tingimustele, millega antakse ostjale seaduses sätestatud soodsam seisund (VÕS § 230 lg 1). Jällegi ei ole müüjal raha tagastamise kohustust.

VARA TASUTA KASUTAMISE LEPING

Tasuta kasutamise lepinguga kohustub üks isik (kasutusse andja) andma teisele isikule (kasutaja) üle eseme tasuta kasutamiseks (VÕS § 389).

Kasutusse andja peab arvestama, et ta vastutab tahtliku või raskelt hooletu lepingu rikkumise eest (VÕS § 390). See on eriti aktuaalne spordiinventari tasuta kasutada andmise eest, sest kasutusse andja jääb kasutaja eest vastutavaks siis, kui isik saab tervisekahju spordiinventari ohutusnõuetele mittevastavusse eest. Toodud põhjusel tuleb suhtuda väga ettevaatlikult kulunud inventari tasuta kasutada andmisse.

Pankrotiseaduse ja maksuõiguslikus mõttes on tasuta kasutamise leping vaadeldav kingitusena.

Tasuta kasutamine

REKLAAMI- JA SPONSORLEPING

Kehtiv seadus ei too eraldi selliseid lepinguliike nagu reklaamilepingud ja sponsorlepinguid. Sellepärast tuleb nende kohta kohaldada sätteid, mis reguleerivad lähedast õigussuhet.

Nimetus „reklaamileping“ viitab üldreeglina õigussuhtele, mille sisuks on tellija reklaami, st nime ja logo, mõnikord ka tunnuslause, üldsusele tutvustamine ka spordiorganisatsiooni üritustel või muul viisil. Tavapäraselt ei ole reklaam suunatud selle tellijaga konkreetse tehingu sõlmimisele, vaid on tegemist nõ üldtutvustusega. Sellepärast tuleb asuda seisukohale, et tegemist on töövõtulepingu sarnase lepinguga. Nimetatust tuleneb mitu olulist tõsiasja:

- Lepinguga on tellijal õigus saada reklaami lepinguga kindlaksmääratud ulatuses ja korras. Tegemist on juriidiliselt siduva kohustusega ja spordiorganisatsioon töövõtjana peab olema alati võimeline tõendama lepingu täitmist, näiteks esitades foto- ja filmimaterjale, mis kinnitavad reklaami eksponeerimist kokkulepitud üritustel.
- Teistsuguse kokkuleppe puudumise korral ei ole tasu, mida töövõtja saab lepingu täitmise eest, muudetav, näiteks sellepärast, et reklaamimaterjali ettevalmistamine läks maksma kallimalt.
- Tellijal on seadusest tulenev õigus lepingut katkestada ilma töövõtjapoolse rikkumiseta. Õeldu on tavapärane siis, kui tellija maksuvõime kahaneb või töövõtja sporditulemused on oodatust halvemad. Kui tellija on töövõtulepingu üles öelnud, on töövõtjal õigus nõuda kokkulepitud tasu, millest on maha arvatud see, mille ta lepingu ülesütlemise tõttu kokku hoidis või mille ta oma tööjõu teistsuguse kasutamisega omandas või oleks võinud mõistlikult omandada (VÕS § 655 lg 1). Pooltel on muidugi õigus leppida kokku ka teisiti.

Nimetus „sponsorleping“ viitab omakorda sellele, et tegemist on toetamisega, ehk raha võimaldamisega selle eest majanduslikku vastusooritust saamata. VÕS § 259 lg 1 määratleb kinklepingu järgmiselt: kinkelepinguga kohustab üks isik (kinkija) tasuta teisele isikule (kingisaaja) üle andma talle kuuluva eseme ja tegema võimalikuks omandi ülemineku kingisaajale või tasuta varalisest õigusest kingisaaja kasuks loobuma või muul viisil kingisaajat rikastama. Sellepärast on sponsorleping kinkelepingu alaliigiks. Sponsorlepingu puhul tuleb silmas pidada järgmist:

- Sponsorleping peab olema sõlmitud kirjalikus vormis (VÕS § 261 lg 1). On lubatud ka lepingu sõlmimine digitaalallkirjastatult.

Reklaamileping

- Sponsorlepingu täitmist saab nõuda kohtu kaudu, kuid sponsor ei pea sponsoriabi maksma viivist (VÕS § 264).
- Sponsor võib enne sponsoriabi üleandmist lepingu täitmisest keelduda ja lepingust taganeda, muuhulgas siis, kui spordiorganisatsioon on oma käitumisega näidanud sponsori või tema lähedase vastu üles jämedat tänamatust (VÕS § 267 p 1).
- Sponsori poolt veel täitmata sponsorleping lõpeb sponsori vastu algatatud täitemenetluse peatamisega vara puudumise tõttu või sponsori pankroti väljakuulutamisega (VÕS § 266 lg 1). Sponsori pankroti korral, kui toetus ei vastanud sponsori majanduslikule olukorrale, tunnistab kohus kehtetuks sponsorlepingu, kui leping sõlmiti ühe aasta jooksul enne pankrotimenetluse algatamist, samuti pankrotimenetluse algatamisest kuni pankroti väljakuulutamiseni; kui spordiorganisatsioon on sponsori lähikondne, siis viie aasta jooksul enne pankrotimenetluse algatamist, välja arvatud siis, kui tõendatakse, et sponsor oli kinkimise ajal maksejõuline ega muutunud maksejõuetuks kinkimise tõttu (PankrS § 111).

Sponsorleping

Siinjuures olgu rõhutatud, et kuigi ka sponsorlepingus võib spordiorganisatsioonile ette näha koormisi või kohustusi, nagu näiteks kohustuse avaldada logo, sõltub sponsor- ja reklaamilepingu vahetegemine vastusoorituse äriilisest väärtusest. Nii, kui spordiorganisatsiooni poolt saadaolev summa on ilmses mittevastavuses reklaami mahu- ja kvaliteediga, on tegemist sponsorlepinguga. Teiseseks faktoriks saab olla spordiorganisatsiooni õigused lepingu alusel saadud raha kasutamiseks. Kui tegemist on reklaamilepinguga, siis lepingujärgne saadu on spordiorganisatsiooni tuluks ja on loogiline eeldada, et spordiorganisatsioon saab seda kasutada omal äranägemisel, arvestades üksnes seadusest tulenevaid piiranguid. Juhul, kui lepinguga seatakse piirangud saadud raha kasutamiseks, näiteks nähakse ette, et seda on lubatud kasutada üksnes konkreetseks kitsaks otstarbeks, siis tegemist on pigem sponsorlepinguga.

Sõltuvalt sellest, kas tegemist oli sponsoriabiga või reklaami eest tasumisega, erinevad ka makse tegija maksuõiguslikud tagajärjed. Lepingu rikkumine spordiorganisatsiooni poolt võib seega tuua kaasa makse tegija maksurikkumise, sest maksuhaldur võib asuda seisukohale, et tasuna reklaami eest kajastatud väljavõte oli tegelikult sponsoriabi. Spordiorganisatsioon võib seejuures jääda vastutavaks makse tegijalt sissenõutud maksu ja maksuintressi eest.

SPORDIÜRITUSE KORRALDAMINE

Jalgpalli, jäähoki ja korvpalli A-koondise mängu või turniiri; jalgpalliklubi UEFA karikasarja mängu või turniiri; meistriliiga jalgpalli-, jäähoki- või korvpalliklubi sõpruskohtumise välismaa klubi või koondisega; samuti jalgpalli, jäähoki ja korvpalli meistriliigasse kuuluva spordiklubi puhul mängu teise spordiklubi vastu oma koduväljakul või koduhallis, rahvuskoondise puhul mäng teise riigi koondise vastu Eesti Vabariigis (kodumängu) läbiviimiseks on vajaliku linna- või valdavalitsuse luba sõltumata sellest, kas nimetatud spordiüritus toimub avalikus kohas või sellekohase loa alusel isiku kinnistul (SpS § 20 lg 2). Spordiürituse läbiviimiseks väljakul, pargis, teel, tänaval või muus avalikus kohas on vajalik valla- või linnavalitsuse eelnev teavitamine ka siis, kui tegemist ei ole eespool nimetatud spordiüritusega. Kui selline spordiüritus toimub mitme valla või linna haldusterritooriumil, teavitatakse maavalitsust, kui spordiüritust kavatakse korraldada mitme maakonna haldusterritooriumil, siis peab teavitama Vabariigi Valitsust (AvKS § 7 lg 1).

Spordiseadusest tuleneva loa alusel läbiviidava spordiürituse planeerimisel, ettevalmistamisel ja korraldamisel peab korraldaja tagama spordiüritusel osalejate turvalisuse; tagama piletimüügi korralduse range kontrolli, et eri võistlejate toetajad oleksid üksteisest eraldatud; korraldama sõidukite parkimise; tagama võistluspaigas avaliku korra ja heakorra; täitma loa taotluse kooskõlastanud ametkondade esitatud tingimusi (SpS § 23). Avaliku koosoleku seaduse alusel toimuvate spordiürituste korral peab spordiürituse korraldaja viibima kohapeal ja tagama spordiürituse rahumeelse läbiviimise; tagama spordiüritustest osavõtjate ohutuse, vajadusel piirama ohtlikud kohad tōketega; järgima tervisekaitseõudeid; hoiatama korrarikkujaid; peatama spordiüritusel esinev kõneleja, kui ta teeb ebaseaduslikke avaldusi; täitma politsei ning meditsiini- ja päästeteenistuse ametnike korraldusi (AvKS § 11).

Nagu näha, on nõuded oma olemuselt samased. Muude spordiürituste läbiviimisel seadus selliseid kohustusi ei pane, kuid tuleb eeldada, et ka sellisel juhul on spordiürituse korraldajal kohustus tagada spordiürituse turvalise ja ohutu käigu tuletatav ka muudest õigusaktidest, eelkõige Rahvatervise seadusest.

Avalik- ja eraõiguslik juriidiline isik ning füüsiline isik, kes on avaliku ürituse või kaubanduse korraldaja kaubandustegevuse seaduse mõistes, on kohustatud teavitama Tervisekaitseinspektsiooni kohaliku asutust ürituse toimumise ajast ja toimumispaigast vähemalt seitse päeva enne avaliku ürituse toimumist (RTerS § 12 lg 3¹).

Eesti on ühinenud Jalgpallivõistluste ja teiste spordiürituste pealtvaatajate vägivalda ning muid korrarikkumisi käsitleva Euroopa konventsiooniga. Konventsiooni artikli 3 kohaselt kohustus Eesti Vabariik välja töötama ja võtma meetmeid, et ära hoida või ohjeldada

Spordiürituse korraldamise luba

pealtvaatajate vägivalda ja muid korrarikkumisi, kuid lisaks viidatud õigusnormidele ei ole täiendavaid regulatsioone kehtestatud.

Samuti on eraldi reguleeritud laskevõistlused, kus osavõtja peab täitma laskmist läbiviiva isiku poolt antavaid käsklusi ning relva ja laskemoona käsitlemise ohutusnõudeid (Lasketiiru ja laskepaiga ning laskevõistluse ja treeninglaskmise ohutusnõuete § 13).

Eelöeldu tagajärg ja tähendus on see, et spordiüritusest osalejale kahju tekitamisel kas spordireeglite rikkumise tõttu või pealtvaatajate ohu tagamata jätmise tõttu võib kannatanul olla õigus nõuda talle tekitatud kahjuhüvitamist spordiürituse korraldajalt (VÕS § 1045 lg 1 p 7). Siinjuures ei välista see nõude esitamist kahju tekitanud füüsilise isiku vastu.

Spordivõistluse läbiviimisel on tavapäraseks parimate võistlejate tunnustamine. Õiguslikus mõttes on tegemist konkursiga. Konkursi korraldaja peab tutvustama osalejatele konkursi eset, tegemise viisi ja tähtaega ning parima teo väljaselgitamise tähtaega ja korda, ehk võistlusreegleid, samuti tasu lubaja isikut (st spordiürituse korraldajat) ja muud konkursi läbiviimiseks vajalikud asjaolusid. Konkursi korraldaja võib konkursist loobuda või konkursi teatavaks tehtud tingimusi muuta üksnes juhul, kui see on konkursi tingimustes ette nähtud ja konkursist loobumine või tingimuste muutmine tehakse teatavaks samal viisil kui konkursis või selle tingimused (VÕS § 1009 lg 1, lg 2).

Sellepärast ei ole konkreetse võistkonna puudumine või oodatust väiksem võistkondade arv spordivõistluse ärajätmise aluseks, kui spordivõistluse reeglitest ei tulene teisiti. Konkursi kohta tehtud otsus on asjaosalistele siduv ning seda ei saa kohtus vaidlustada. Konkursi tulemusega mittenõustumise korral on aga osalejal õigus nõuda kahju hüvitamist (VÕS § 1012 lg 2). Selguse mõttes olgu rõhutatud, et kehtiva Hasartmänguseaduse kohaselt ei ole spordivõistlus hasartmäng (HasMS § 2 lg 5 p 2).

Lisaks peab spordiürituse korraldaja arvestama intellektuaalse vara omanike õigustega. Intellektuaalseks varaks on eelkõige autoriõigused. Autoriõiguse esemeks saavad olla näiteks muusika- ja koreograafiateosed. Autoriõigusega kaitstud teose esitlemiseks, sealhulgas spordiüritusel, on vajalik autori varaliste teose omaja nõusolek (AutÕS § 13 lg 1 p 2). Tihtipeale esindab autoreid kollektiivse esindamise organisatsioon, kelleks on näiteks Eesti Autorite Ühing ning Eesti Audiovisuaalautorite Liit.

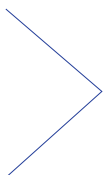
Mõistagi peab järgima ka Keeleseaduse nõudeid. Keeleseaduse kohaselt tagab avalikel üritustel korraldaja olulise võõrkeelse teabe teksti tõlke eesti keelde (KeeleS § 23 lg 3).

Juhul, kui spordiürituse korraldaja soovib korraldada meenete või muude sellisarnaste kaupade müügi, samuti toitlustuse peab ta end

Spordiürituse korraldaja kohustused

registreerima majandustegevuse registri valla- või linnavalitsusele esitatava taotluse alusel. Kui kaubanduse korraldaja ei ole spordiürituse korraldaja, peab ta saama spordiürituse korraldaja kirjaliku nõusoleku (KaubTS § 13 lg 10). Tasub üle korrata, et spordiüritusel sõlmitavad lepingud on koduukselepingud, mille eripära oli kirjeldatud eespool.

+

+

LÜHENDITE LOETELU

AutÕS	–	Autoriõiguse seadus
AvKS	–	Avaliku koosoleku seadus
AÕS	–	Asjaõigusseadus
HasMS	–	Hasartmänguseadus
KaubTS	–	Kaubandustegevuse seadus
KeeleS	–	Keeleseadus
KonkS	–	Konkurentsiseadus
PankrS	–	Pankrotiseadus
RTerS	–	Rahvatervise seadus
SpS	–	Spordiseadus
TLS	–	Töölepingu seadus
TsMS	–	Tsiviilkohtumenetluse seadustik
TsÜS	–	Tsiviilseadustiku üldosa seadus
UEFA	–	Union des Associations Européennes de Football (<i>Rahvusvaheline Jalgpalli Assotsiatsioon</i>)
VÕS	–	Võlaõigusseadus